

**International General Certificate of Secondary Education
CAMBRIDGE INTERNATIONAL EXAMINATIONS**

FIRST LANGUAGE CZECH

0514/2

PAPER 2 Reading and Directed Writing **MAY/JUNE SESSION 2002**

2 hours 15 minutes

Additional materials:
Answer paper

TIME 2 hours 15 minutes

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Write your name, Centre number and candidate number in the spaces provided on the answer paper/answer booklet.

Answer **all** questions.

Write your answers on the separate answer paper provided.

If you use more than one sheet of paper, fasten the sheets together.

INFORMATION FOR CANDIDATES

The number of marks is given in brackets [] at the end of each question or part question.

This question paper consists of 5 printed pages and 3 blank pages.

1. část

- 1 Přečtěte si následující dva texty: úryvek z fejetonu **Srpnový červenec** Ludvíka Vaculíka a novinový článek Marka Bičíka **Starosta vyhlásil noční zákaz vycházení**. Fejeton Srpnový červenec byl napsán v 80. letech a reflektuje situaci v komunistickém Československu. Souvisle odpovězte na následující otázky:

- a) Co kritizovali účastníci demonstrace v americkém Seattlu a proti čemu demonstrovali? Za koho a za co se ve své demonstraci postavili?
- b) Co je kritizováno ve fejetonu Ludvíka Vaculíka? Za co Ludvík Vaculík svým fejetonem „bojuje“?
- c) Která forma nespokojenosti je podle vás účinnější a proč? Bud' otevřená pouliční demonstrace, nebo písemný protest – otištěný v novinách nebo publikovaný jako součást literárního díla? Inspirujte se zadanými texty a napište vlastní názor.
Jaký způsob vyjádření nespokojenosti (např. se stavem společnosti, s uspořádáním věci veřejných, s konkrétním rozhodnutím vlády apod.) byste zvolili vy? Proč tento „svůj“ způsob protestu považujete za nejúčinnější? Napište svůj názor.
- d) Proti čemu by vám stálo za to protestovat?

(200-250 slov)

[20]

- 2 Napište velmi emotivní (až plamenný) projev odpůrce jaderné elektrárny. Projev by mohl být přednesen před hloučkem demonstrantů, kteří demonstují proti spuštění nové jaderné elektrárny.

(asi 250 slov)

[20]

TEXT Č. 1

Ludvík Vaculík: Srpnový červenec, z knihy Srpnový rok, Praha 1990, str. 29 (úryvek).

Všichni dávno pozorují, jak utrácíme zásoby uhlí, vody, půdy. Povšimněte si ale také, jak se u nás vyčerpávají zásoby lidské dobroty. Po řadu generací, řekněme pětadvacet let, se na tomto území snažili učitelé, kněží, umělci, hospodáři, ba i někteří státníci dovést lidi k lepší podobě: k čistotě a pořádku, k práci a kázni, ke zbožnosti i hrdosti, ke skromnosti i nepoddajnosti, k soucitu i odvaze ... a dohromady k moudrosti, kdy je která z těch dobrých vlastností víc na místě. To se ovšem nedělo bez poruch a pádů, ale byly to ovšem poruchy a pády. Až přišel tento takovýto náš řád, odvolal se k dějinám a zabral celé to dědictví pro stát: všechno nadání a pracovitost, lidský smysl pro spravedlnost, obětavost a schopnost nadšení, lásku rodičů k dětem ... A jestliže si někdo nechal něco ze svých ctností pro své osobní rozhodování, bylo s ním zle. První byli potrestáni bojovníci za svobodu vlasti, protože v ní chtěli zůstat svobodní, potom rolníci za lásku k poli, sokolstvo za věrnost masarykovské republikánské myšlenky, církve a náboženské řády za zbožnost, studenti za legraci, dělníci za to, že se žijí prací, vědci za kritický rozum, umělci za fantazii, děti za rodiče a ženy – ženy za všechno. Cikáni a židé ze zvyku. Tento a takovýto náš řád si už v třetí generaci národa vyvoluje lidi: ctižádostivé, ale zbabělé, pracovité, avšak hloupé, hloupé a ukázněné, surové a poslušné, věrné, ale nekritické ...

V každém období naší minulosti najdeme příkladnou panující vlastnost, k níž se můžeme hlásit: měli jsme udatné husity, ale i učené benediktiny, sociálně citící kněžstvo i oduševnělé dělnictvo. Jakou panující ctnost může dnešní panství přidat k tomuto odkazu? O čem budou příští historikové říkat, že se v tomto období rozvinulo, zaskvělo, vyznamenalo: školství? právní věda? doprava? zdravotnictví? nezávislé vojenství? Známe zjednodušené historické charakteristiky, jako že „za krále holce byla za groš ovce“. Dnešek může zplodit přirovnání, o nichž se pak, jak to bývá, nebude ani vědět, z čeho pocházejí: „otrávený jak Labe v Kolíně“, „ubohý jak družstevní kráva“. A bude-li historik hledat kladný rys naší doby, nevím, co najde. Snad to, že všechny nás přece jen nedokázala zničit.

TEXT Č. 2

**Marek Bičík: Starosta vyhlásil noční zákaz vycházení,
Lidové noviny, 2.12.1999, str. 13.**

Demonstrace a ničení

Slzný plyn a noční zákaz vycházení. To byly charakteristiky, které lemovaly úterní zahájení ministerské konference WTO.

PRAHA – Úterní masivní protesty odpůrců Světové obchodní organizace (WTO) narušily první den zasedání asi šesti tisíc delegátů včetně ministrů obchodu 135 členských zemí této mezinárodní instituce v americkém Seattlu. WTO zde má jednat o zahájení dalšího kola rozhovorů o globalizaci světového obchodu a odstraňování bariér, jež brání volnému pohybu zboží.

Protože mezi členskými státy panují velké rozpory, očekávalo se, že jednání nebudou vůbec jednoduchá. Demonstrace a vlna násilí, kterou protesty rozpoutaly, třídní rozhovory ještě více zkomplikovaly.

Demonstrantům se totiž podařilo pozdržet zahájení konference o několik hodin. Původně se mělo slavnostní zahájení konference konat v 10 hodin místního času. Pak bylo odloženo až na tři odpoledne a nakonec začalo s dalším půlhodinovým zpožděním. Někteří protestující totiž blokovali přístup k budovám, kde se zasedání koná, a do některých se pokoušeli vniknout.

Protestující tvořili zejména ekologičtí aktivisté a radikálnější odpůrci WTO, kteří prohlašují, že tato organizace slouží pouze zájmům bohatých nadnárodních koncernů. Požadují zároveň, aby v budoucích smlouvách týkajících se mezinárodního obchodu byla zahrnuta i sociální práva pracovníků a ochrana životního prostředí.

Rozšlapané panenky Barbie

Většina demonstrantů v ulicích Seattlu, kterých se sem sjelo kolem padesáti tisíc, se chovala mírumilovně. Ještě před pochodem asi dvaceti tisíc odborářů ulicemi města však došlo k rozpoutání vlny násilí. Někteří z demonstrantů měli tváře zahalené šátkami nebo plynovými maskami a začali rabovat obchody (zejména se značkou Nike, McDonalds', restaurace Planet Hollywood nebo obchody s panenkami Barbie), zapalovat popelnice a likvidovat veřejný majetek. Demonstranti také zničili několik městských autobusů, když přinutili řidiče zastavit a propíchli gumy.

Policie musela k jejich rozehnaní použít nejprve pepřového spreje, pak dokonce slzného plynu a gumových projektilů nazývaných „žihadla“. Nejméně šedesát protestujících bylo zatčeno a asi třicet lidí utrpělo lehká zranění.

Situace se policií vymkla z rukou

Starosta Seattlu Paul Shell vyhlásil kvůli udržení veřejného pořádku ve městě stav ohrožení a v centru dokonce na půl hodiny platil zákaz nočního vycházení. Shell zároveň povolal jako posilu dvě stovky neozbrojených členů Národní gardy a policejní jednotky z dalších měst. Stávkující totiž chystali podobné protesty i na včerejšek. Sami však přiznali, že se jim demonstrace částečně vymkla z rukou, když se k ní přidaly osoby, jež nemají s jejich programem a požadavky nic společného.

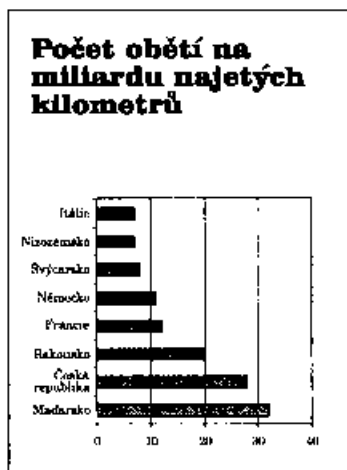
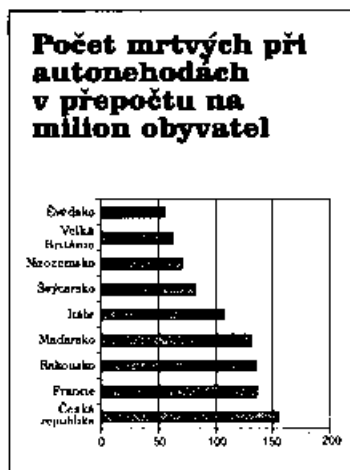
Na místa srážek demonstrujících s policisty přijel včera i americký prezident Bill Clinton. Ten některé požadavky demonstrantů označil jako oprávněné, zároveň však odmítl násilí, jež bylo vyvoláno. Podobné protestní akce proběhly i v Londýně, kde demonstrovaly asi dva tisíce lidí. Čtyřicet z nich policie zajistila.

2. část

- 3 (a) Pečlivě si prohlédněte následující čtyři tabulky. Informace v nich podané přetvořte do podoby písemného komentáře, který by mohl tabulky doprovázet a být otištěn např. v denním tisku.

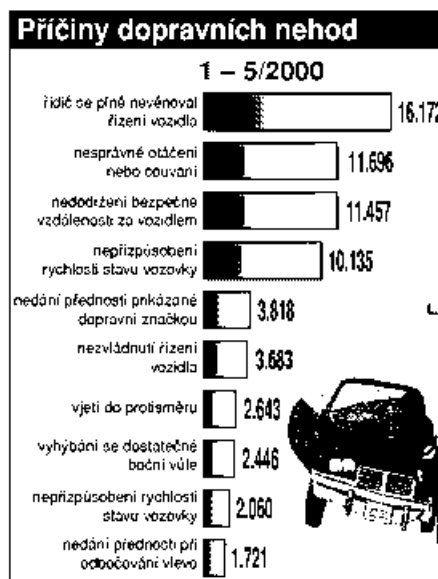
(asi 100 slov)

[6]

Přehled viníků a smrtelných obětí nehod v ČR v roce 1999

Viník	Počet nehod	Počet mrtvých
Řidič mot. vozidla	208 398	1141
Řidič nemot. vozidla	3283	65
Chodec	2804	85
Zvěř	6617	2
Závada na silnici	884	1

- (b) Inspirujte se předchozími tabulkami a napište doporučení z pera dopravního policisty pro řidiče a chodce, jak se chovat na silnici, aby se počet nehod snížil. Do textu zakomponujte některé údaje ze zadaných grafů, aby se zvýšila emotivnost a apelativnost textu. Doporučení by mělo mít formu instrukcí, které by mohly viset třeba na nástěnce.

(asi 150 slov)

[14]

8
BLANK PAGE